

4. ISO 4823:2021. Dentistry – Elastomeric impression and bite registration materials. 2021. International Organization for Standardization [Internet]. Available at: <https://www.iso.org/standard/73328.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-559-7-24>

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОТЕТИЧНОЇ ПЛОЩИНИ ПРИ ОРТОПЕДИЧНОМУ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЧАСТКОВОЮ ТА ПОВНОЮ ВТРАТОЮ ЗУБІВ

Янішен І. В.

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Капелько Д. П.

*очний аспірант кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Актуальність. Раціональне визначення протетичної площини є одним з ключових етапів ортопедичного лікування, оскільки воно забезпечує правильне просторове положення зубних рядів, оптимальні умови для жування, мовлення та естетики [1, с. 20]. Порушення протетичної площини призводить до дисбалансу оклюзійних співвідношень, перевантаження жувальних м'язів і скронево-нижньощелепного суглоба, що може викликати функціональні розлади та зниження якості життя пацієнта [1, с. 21; 2, с. 24]. В умовах збільшення кількості пацієнтів з частковою та повною втратою зубів, а також зростання потреби у відновленні оклюзії при ортопедичному лікуванні, набуває актуальності обґрунтований вибір орієнтирів та методів формування протетичної площини [2, с. 25]. Клініко-лабораторний підхід дає можливість підвищити точність відтворення анатомічних та функціональних параметрів зубних рядів, забезпечити гармонійну взаємодію протеза з тканинами протезного ложа і м'язово-суглобовим апаратом, що є важливою умовою довготривалої стабільності ортопедичної конструкції [3, с. 28].

Мета роботи. Систематизувати сучасні наукові підходи та клінічні орієнтири для раціонального визначення протетичної площини.

Матеріали та методи. Огляд літератури проводився з метою систематизації сучасних наукових даних щодо формування та визначення раціональної протетичної площини при ортопедичному лікуванні зубними протезами. Пошук джерел здійснювався у наукових електронних базах PubMed, Scopus, Web of Science, Google Scholar, а також в українських ресурсах: національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, електронна бібліотека НМУ, ELibUkr, наукова періодика України.

Результати. Аналіз сучасних українських наукових публікацій та дисертаційних робіт засвідчив, що визначення раціональної протетичної площини є ключовим компонентом успішного ортопедичного лікування пацієнтів з частковою та повною втратою зубів. Встановлено, що просторове положення протетичної площини безпосередньо впливає на оклюзійні співвідношення, роботу жувальних м'язів, стан скронево-нижньощелепного суглоба та естетичні параметри нижньої третини обличчя. Застосування поєднання цифрових технологій та традиційних клінічних орієнтирів дозволяє точніше відтворити просторове розміщення оклюзійної площини, що підвищує стабільність та адаптацію до повних знімних протезів у пацієнтів з беззубими щелепами [1, с. 22]. А використання анатомічних орієнтирів, таких як крилонісна та зінична лінії, дозволяє досягти стабільного відтворення протетичної площини при виготовленні знімних конструкцій, запобігаючи зміщенню протеза та нерівномірному навантаженню на протезне ложе [2, с. 28; 4, с. 32]. Демонстрація переваг цифрових систем аналізу при визначенні протетичної площини, які забезпечують високу точність просторової передачі даних у зуботехнічну лабораторію та зменшують кількість корекцій під час клінічної адаптації протеза [5, с. 36].

Висновки. Проведений аналіз сучасних українських наукових джерел засвідчив, що раціональне визначення протетичної площини є ключовим фактором успішного ортопедичного лікування пацієнтів із частковою або повною втратою зубів. Використання анатомічних орієнтирів у поєднанні з артикуляційними системами та лицевими дугами забезпечує правильну передачу просторового положення верхньої щелепи, сприяє відновленню оптимальних оклюзійних співвідношень, рівномірному розподілу жувального навантаження та стабільній функції скронево-нижньощелепного суглоба. Впровадження цифрових технологій підвищує точність клініко-лабораторних етапів, зменшує кількість корекцій під час фіксації конструкцій та скорочує період адаптації пацієнтів до протезів. Таким чином, індивідуалізований підхід до визначення протетичної площини є необхідною умовою підвищення ефективності, довговічності та функціональної результативності ортопедичного лікування.

Література:

1. Кузь В. С. Оцінка демографічної ситуації в Україні та Полтавській області для визначення потреби населення області в знімному протезуванні при частковій та повній втраті зубів. *Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник української медичної стоматологічної академії*. 2015;15(1(49)):20–3.
2. Sapalov S. O. Clinical efficiency of different types of prosthetics of edentulous mandible depending on the type its atrophy. *Вісник стоматології*. 2021;1(114):24–30.
3. Дорошенко ОМ, Шепелинський ОВ. Пошук шляхів удосконалення ортопедичного лікування пацієнтів із повною втратою зубів. *Сучасна стоматологія*. 2023;4:28–35. DOI: 10.33295/1992-576X-2023-4-28
4. Янішен І. В., Доля А. В., Лалетіна Т. А., Кузнецов Р. В., Салія Л. Г. Сучасні аспекти ортопедичного лікування пацієнтів з повною адентією повними знімними пластинковими протезами. *Вісник проблем біології і медицини*. 2016;2(134):32–9.
5. Korol D. M., Kalashnikov D. V., Kindiy D. D., Toncheva K. D., Zaporozhchenko I. V. Masticatory test procedure based on the use of man-made test patterns. *World of Medicine and Biology*. 2018;1(63):36–9.